

promijenile ili izgubile boju, te da su kontaminirane. Vlasnici tankera pozivali su se na gore spomenutu klauzulu, a osiguratelji tereta (koji su stupili na mjesto vlasnika tereta) tvrdili su da ugovor koji je kloppljen između stranaka nije pravi charter party, već ugovor o prijevozu putem javnog prijevoznika (common carrier), budući da je krcatelj spornog tereta jedna od mnogih kompanija koja krca svoju robu na brodove tuženika, pa da se prema tome mora primijeniti COGSA, iz čega slijedi da je navedena klauzula protivna zakonu, odnosno ništava. Sud je zauzeo stajalište da primjena COGSA ne ovisi o tome da li je brod bio angažiran u javnom ili privatnom prijevozu, jer taj zakon nije propis u vezi s privatnim ili javnim prijevozom, već zakonski propis koji se mora primijeniti na teretnice i slične vrijednosne papire koji predstavljaju dokaz o prijevoznom ugovoru bilo da se radi o javnom ili privatnom prijevozu. Sud smatra da je bitna okolnost za određivanje da li se primjenjuje COGSA ili ne u tome da li je izdana teretnica, i što ta teretnica predstavlja u vezi s ugovorom između stranaka. U konkretnom slučaju teretnice su bile potpisane od zapovjednika tankera, na temelju charter partije i na bazi uglavaka iz charter partije. Nije bilo ni namjere, niti je bilo predviđeno od bilo koje ugovorne stranke da bi teretnice bile negocijabilne, ili da bi se negocirale trećim strankama. Prema tome teretnice nisu imale nikakve druge svrhe nego da služe kao potvrde za teret. Po mišljenju suda sama činjenica da je izdana teretnica nije dovoljna da se primijeni COGSA i u okolnostima kad je teretnica isključivo potvrda, a dok se teretnica ne transferira, ne pojavljuje se nikakav ugovorni element, pa se COGSA ne primjenjuje. Zbog toga gore navedena klauzula vrijedi.

(AMC, 1968, str.1202)

D.I.

TRANSPORTNO OSIGURANJE

TRGOVAČKI SUD, Marseille

Presuda od 6.II 1968.

Brouard c/a Cie générale
transatlantique

Pomorsko osiguranje tereta - Pravo primaoca-osiguravnika da zahtijeva od brođara naknadu štete koju mu osiguratelj nije nadoknadio - Premda osiguratelj isplatom osigurnine stupa prema brođaru na mjesto primaoca-osiguravnika, ipak primalac ima pravo od brođara zahtijevati štetu koju mu

osiguratelj nije nadoknadio - Ako je primalac primanjem osigurnine prenio sva svoja prava koja je imao prema brodaru na osiguratelja, od broдача ne može zahtijevati nikakvu naknadu štete - Prema tome, ako je osiguratelj isplatio primaocu na ime naknade štete iznos osigurnine koji iscrpljuje svotu ograničenja broдарove odgovornosti, primalac nema više nikakvog zahtjeva prema broдарu, premda zahtijeva štetu koju mu osiguratelj nije nadoknadio

Broдар je primio na prijevoz brodom za prijevoz automobila jedan automobil - reportažna televizijska kola. Za vrijeme prijevoza kola i televizijske naprave u kolima bile su oštećene. Budući da su kola bila osigurana, osiguratelj je primaocu-vlasniku kola - svom osiguraniku - nadoknadio štetu u punom iznosu od 2.295.- franaka. Unatoč tome primalac tuži broдарa. U tužbi navodi da mu primanjem osigurnine nije nadoknadjena sva šteta koju je pretrpio. Budući da su njegova kola bila oštećena, on je morao unajmiti druga za svoj rad i najamnina za ta kola iznosi 400 franaka. Kako nisu bile osigurane televizijske naprave, zahtijeva da mu broдар nadoknadi i tu štetu u iznosu od 68 franaka.

Tuženik se protivi tužbenom zahtjevu. U svoju obranu navodi da je on u svakom slučaju za štetu odgovoran najviše do iznosa od 1.500 franaka, koji iznos u ovom slučaju odgovara granicama njegove odgovornosti. Primalac je prema njemu iscrpio sva svoja prava okolnosti što je primio od osiguratelja svotu veću od one do koje mu broдар odgovara, jer je u okviru primljene svote na osiguratelja prenio sva svoja prava koja je imao protiv broдарa. Kako je primanjem odnosne svote prenio sva svoja prava na osiguratelja koja je imao prema broдарu, proizlazi da od broдарa ne može više ništa zahtijevati. Osim toga broдар kao podredno navodi da na osnovi čl.4. Zakona od 4.II 1936. odgovara samo za gubitak, manjak i oštećenja tereta, a ne i za daljnju štetu u koju i spada utužena najamnina. Što se tiče televizijskih naprava koje su se nalazile u oštećenom automobilu, za njih broдар nije odgovoran, jer mu nisu bile deklarirane.

Sud načelno prihvaća tužiteljevo stajalište i tvrdi da oštećenik ima pravo od štetnika, u ovom slučaju broдарa, zahtijevati naknadu one štete koju mu osiguratelj nije isplatom osigurnine nadoknadio. Medjutim, unatoč tome, odbio je tužbeni zahtjev iz slijedećih razloga:

Cedent (osiguranik) koji je prenio svoja prava na cesionara (osiguratelja) jamči za preneseno pravo i ne smije cesionaru svojim postupkom nanijeti štetu. Iz toga proizlazi da je osiguratelj isplatom osigurnine koja prelazi svotu koju je broдар dužan platiti primaocu potpuno iscrpio prava

koja je primalac imao prema brodaru, pa prema tome primalac od brodara nema prava zahtijevati više ništa. Kad bi se udovoljilo primaočevom tužbenom zahtjevu, osiguratelj bi time bio prikraćen jer bi, u slučaju njegovog regresnog zahtjeva prema brodaru, brodar imao pravo odbiti onu svotu koju je već platio primaocu.

S obzirom na ovako zauzeto stajalište sud se nije upuštao u ispitivanje drugih brodarovih prigovora.

(DMF 1968, str.755)

B.J.

FRANCUSKI KASACIONI SUD

Presuda od 10.VII 1968.

Sté d'assurances et de réassurance
l'Équité c/a Doneddu i Cie de
navigation mixte

Pomorsko osiguranje tereta - Klauzula teretnice o oslobodjenju odgovornosti brodara - Propust osiguranika da postupkom protiv brodara očuva osiguratelju pravo regresa prema brodaru za isplaćenu osigurninu - Valjana je klauzula teretnice kojom se brodar oslobadja odgovornosti za štetu na teretu nastalu prije ukrcaja i poslije iskrcaja - Ako je ova klauzula unesena u teretnicu a šteta je nastala prije ukrcaja ili poslije iskrcaja, osiguratelj ne može prigovoriti osiguraniku da nije postupio protiv brodara i da je radi toga brodar oslobodjen odgovornosti, time je osiguratelju onemogućio regresni zahtjev prema brodaru - Brodar je, naime, oslobodjen odgovornosti na temelju same klauzule u teretnici - Pod navedenim pretpostavkama osiguratelj je dužan osiguraniku isplatiti osigurninu

Brodar je primio na prijevoz jedan automobil. Krcatelj, koji je ujedno trebao biti i primalac, osigurao je automobil, medju ostalim i protiv rizika kradje. Medjutim prije ukrcaja, dok se nalazio još na obali, automobil je bio ukraden. Budući da osiguratelj odbija isplatiti osigurninu, vlasnik-osiguranik-krcatelj ustaje protiv njega tužbom. Osiguratelj se prvenstveno protivi tužbi, a podredno predlaže da će se u spor uvući i brodar koji bi mu regresirao iznos koji bi on eventualno bio obavezan platiti tužitelju. Apelacioni sud je obvezao osiguratelja na isplatu utuženog iznosa, a odbio je njegov zahtjev da mu brodar isplati svotu koju je on morao platiti tužitelju.